

Finansdepartementet

Oslo, 14. desember 2018

HØRINGSUTTALELSE - LÅNGIVERS UTLÅNSVIRKSOMHET VED LÅNEBASERT FOLKEFINANSIERING

Vi viser til Finansdepartementets høringsnotat med forslag til unntak fra konsesjonsplikten for finansieringsvirksomhet via lånebaserte folkefinansieringsplattformer. Kameo har utviklet en skandinavisk plattform for folkefinansiering av småbedrifter og eiendomsutviklere, og har siden oppstarten i 2016 formidlet lån til nærmere 120 prosjekter for over 250 millioner kroner.

Vi støtter forslaget om unntak fra konsesjonsplikten, men mener at utlånsgrensen bør fjernes eventuelt økes til fem millioner kroner årlig.

Vår erfaring fra Sverige og 12 måneders drift i Norge er at mindre bedrifter etterspør produktet som en ekstra finansieringskilde, ikke i konkurranse med bankfinansiering men som en komplementær kilde. I mange tilfeller beror det på at småbedriftene vokser og trenger finansiering raskere enn det bankene kan tilby. Vi hører også fra flere nordiske banker at de sier nei til altfor mange småbedrifter, selv om de er kredittverdige og burde fått lån. Det skyldes blant annet økte krav fra myndighetene og at bankene må prioritere de mest lønnsomme kundene (som regel de største bedriftene og private boliglån). Det gjør at flere skandinaviske banker er interesserte i å samarbeide om å referere småbedriftskunder til folkefinansieringsplattformer, slik det gjøres i utbredt grad i England.

Folkefinansiering bidrar til økt fokus på kunder som ellers får lite fokus, og økt stabilitet i finansmarkedet ved at korte innlån matches med korte utlån (bankene har korte innlån, lange utlån). Alt annet like vil en utlånsbegrensning sette en demper på den nye finansieringstilgangen til norske småbedrifter, som folkefinansiering potensielt kan være. Det vil ta lenger tid å fylle låneauksjonene, og det vil kreve flere sparere som investerer for å etterspørre behovet fra småbedriftene. En utlånsbegrensning betyr videre at folkefinansieringsplattformer er nødt til å investere vesentlig mer i markedsføring for å tiltrekke flere långivere. Det i seg selv bidrar til økte kostnader for plattformene, noe som ikke er formålstjenlig siden bransjen er tjent med solide aktører. Økte kostnader medfører dyrere produkter, mindre konkurranse, mindre profesjonelle plattformer og dårligere produkter for kundene.

Vi erfarer også stor interesse fra små og mellomstore sparere som er glade for et nytt spareprodukt som både er enkelt, attraktivt og i tråd med den moderne digitaliseringstrenden – det er sparerne (folk flest) selv som tar ansvar for egne investeringer via onlinebaserte løsninger, uten fordyrende mellomledd, og det er sparerne selv som velger prosjekter de investerer i. Sparerne er som regel engasjerte og krever informasjon og svar dersom de for eksempel vurderer at sikkerheten bak et lån ikke er tilstrekkelig dokumentert. Den lave beløpsterskelen, den er for eksempel 500 kroner på Kameo, gir muligheter til god risikostyring gjennom investering i mange lån.

Vi erfarer at selv de minste långiverne ser verdien av å skape diversifiserte porteføljer for å redusere risikoen for tap. Derfor er det bra at det foreslås et unntak fra konsesjonskravet, så dette blir mulig også i Norge. Men utlånsbegrensningen legger en unødvendig demper for sparere som ønsker å investere mer og som vil diversifisere enda bredere. En stor del av våre svenske kunder investerer i flere titalls lån, og de investerer mer etter hvert som erfaringene med konseptet øker. Rundt 50 % av vårt totale utlånsvolum i Sverige kommer fra långivere som investerer mer enn 1 millioner kroner i året. Utlånsbegrensningen vil med andre ord ramme de mest aktive sparerne.

Videre har sparere for eksempel ubegrensede investeringsmuligheter i det norske obligasjonsmarkedet, som er betydelig mer kapitalkrevende og har en betydelig høy inngangsterskel. Det er marked for de store investorene. Låneformidling gjennom folkefinansieringsplattformer fyller noen av de samme funksjonene som obligasjonslån, men da ved å yte lån til småbedrifter som trenger finansieringen mest. Og det er tilpasset for de som ikke er store investorer – småsparere. For obligasjonslån er formidleren regulert, men det er ingen konsesjonsplikt eller begrensninger for långiver, obligasjonskjøperen. Foretak og personer med likviditetsoverskudd eller sparebehov vil altså uhindret av konsesjonsregler kunne yte lån til foretak i prinsippet uten begrensninger som *enkeltstående tilfeller* eller årlige kvoter på 1 million kroner i dette markedet.

Utlånsbegrensningen på 1 millioner kroner per år vil unødvendig hemme den norske bransjen for folkefinansiering, minimumsbeløpene vil trolig økes, utlånsvolumet vil gå ned og vi vil få et dårligere marked sammenlignet med våre naboland som ikke har slike begrensninger. Det vil være lettere for svenske og danske småbedrifter å finansiere seg gjennom en ny og moderne finansieringskilde, og produktet vil bli mer attraktivt for svenske og danske sparere.

En for restriktiv regulering fremstår å være i strid med Stortingets vilje om å legge til rette for folkefinansiering og forenkle regelverket. I finanskomiteens innstilling fra 22.3.2018 heter det, oppsummert av saksordfører Mudassar Kapur: *«Komiteens flertall viser til at det framkommer av den politiske plattformen til regjeringen at den vil gjøre det enklere å ta i bruk folkefinansiering i Norge.» ...«Det er et stort potensial i folkefinansiering som en måte å skaffe kapital på til oppstartsbedrifter. En slik kapitaltilgang skaper arbeidsplasser og ikke minst forretningsmuligheter som ellers ikke ville vært mulig gjennom den tradisjonelle måten å tenke finansiering på. Derfor er det viktig å forenkle vilkårene for folkefinansiering.» ...«Jeg vil også nevne at lovverket for folkefinansiering både i Sverige og Finland har blitt trukket fram som gode eksempler og kan være gode kilder til inspirasjon for å gjøre det enklere å ta i bruk folkefinansiering i Norge.»*

Vi kan ikke forstå annet enn at utlånsbegrensningen er i strid med Stortingets vilje, og regjeringens Jeløya-plattform, og foreslår derfor at utlånsbegrensningen fjernes eller økes til fem millioner kroner.

Finanstilsynet sendte 12. desember et forslag til lov- og forskriftsendringer om særskilt konsesjonsordning for låneplattformer. Forslaget innebærer forbud mot formidling av lån til forbrukere, krav til lånene som formidles, forbrukerbeskyttelse gjennom undersøkelses-, informasjons- og frarådingsplikt, krav til organisering, ledelse, eierforhold og forretningskikk i tillegg til krav om ansvarsforsikring. Med en slik grundig regulering av låneformidlingsplattformer bør det være rom for større årlig unntak – slik som vårt forslag på fem millioner kroner.

Med vennlig hilsen

Sebastian Martens Harung
Daglig leder, Kameo